

ΣΠΥΡΟΣ ΣΤΡΑΒΟΣΚΙΑΔΗΣ,

Ο ΘΥΜΟΣΟΦΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ

«Σωρεία ἀτυχῶν γεγονότων μὲ κατέστησαν νευροσθενῆ», μ' αὐτὰ τὰ λόγια σὰς πλησιάζει, ὁ καθ' ὅλα ἱππότης, Σπῦρος Στραβοσκιάδης.

Ἐξῆσε τρεῖς ζωές: ἀνώτερος ὑπάλληλος τραπέζης, ἐπιχειρηματίας τοῦ θεάτρου καὶ τοῦ μουζικ-χάλλ, τύπος κοσμικὸς τῆς παληᾶς Ἀθήνας. Ἀπὸ ἀρχοντικῆ οἰκογένεια ἑνὸς Πολίτικου προαστείου, χρόνια ἐγκατεστημένος στὴν Ἀθήνα. Θαυμαστῆς ἀδιόρθωτος τοῦ ὠραίου, παρασύρει τοὺς νέους, καὶ εὐχαριστιέται στὴν παρέα τους. Ξέρει νὰ ἀπαγγέλλῃ μὲ τὴν φωνή του τὴν τόσο χαρακτηριστικὴ, πὺ θαρρεῖς πὼς βγαίνει ἀπὸ σπῆλαιο βαθύ. Φυσιογνωμία ἐλκυστικὴ, νοιώθει πὼς ἔζησε πολὺ, πὼς ἀγάπησε κι' ἀγαπήθηκε, χαριτωμένος, μὲ τὶς ὑπερβολές του, καὶ τὴν ἀπαισιοδοξία του, τὶς αὐστηρὲς κρίσεις του γιὰ τοὺς δικούς μας, τὶς ἀκεφιές του καὶ τὶς σκυθρωπάδες του, πὺ τὶς διαδέχονται χειμαρρῶδεις λόγοι γεμάτοι ἀπὸ ἀγανάκτηση ἐναντίον ὅλων.

Ἐμενε στὸ ἴδιο ξενοδοχεῖο μὲ τὸν Π. Δασκαλάκη, στὴν Κηφισσιά, στὸ πλαγινὸ δωμάτιο. Ἦταν χινόπωρο «στολισμένο, ὅπως λέει ὁ Ποιητῆς τῶν «Ἀσφοδέλων» νεκρὸ κι' ὠραῖο ἀπὸ προχτές, μὲ τὸ παλιὸ βενέτικο χρυσάφι». Ἡ Κηφισσιά ἀρχίζε νὰ δροσίξῃ. Ἡμέρα βροχερῆ. Οἱ δύο τους, στὸ Κεφαλάρι, πῆραν ἕνα ἀμάξι καὶ κατέβηκαν στὸ σταθμὸ, ἀπὸ κεῖ ἕνα πολυτελὲς αὐτοκίνητο γιὰ τὴν Ἀθήνα. Ζήτησαν σπίτια, γιὰ ἐνοίκιο, ὅπως προφασίσθηκαν στοὺς δικούς των φεύγοντας, ἀλλὰ καὶ φιλικὰ σπίτια γιὰ νὰ νικήσουν τὴν ἀνία τους συνομιλῶντας μὲ ὠραῖα νεανικὰ πρόσωπα.

Ξέχασαν τὶς διευθύνσεις καὶ πήγαιναν. Βαρεῖς, καλοντυμένοι μὲ στυλιζὲ σαβαρότητα, κι' οἱ δύο τους. «Μὲ συγχωρεῖτε, Κυρία μου, ἐδῶ μένει ὁ κ. Δημητριάδης, ὁ μηχανικός;» Ἔλεγαν τὰ πρέποντα ὅταν γελιοῦνταν στὸν ἀριθμὸ γιὰ νὰ μὴ τοὺς θεωρήσουν ἀφηρημένους.

Ἐπὶ τέλους, βρέθηκαν σὲ μιὰ γνώριμη πόρτα. Καὶ εἰσῆλθαν στὸ σαλόνι, τὸ βαρεῖα ἐπιπλωμένο, μὲ Περσικὰ παληὰ χαλιά. Ἡ πολὺ εὐγενικὰ οἰκοδέσποινα, γνωστὴ τοῦ Σπύρου, καθήμενη στὶς δύο γελαστὲς τῆς θυγατέρες, διη-

γότανε διάφορα εὐτράπελα. Ὁ Π. Δ. μὲ τὰ νεῦρα τεντωμένα, σὲ μιὰ ψυχικὴ κατάσταση, ποὺ βρισκότανε σὺντά, σὲ παρόμοιες περιστάσεις, αἰσθανότανε ἀκαθόριστες μικροαηδίες καὶ σιωποῦσε. Ἔτσι τοὺς φάνηκε ξένος, ποὺ ἀγνοοῦσε τὴν γλῶσσα μας.

Μετὰ ἀπὸ μισὴ ὥρα ὁ Π. Δ. μιλοῦσε τότε, ρητόρευε, τραγουδοῦσε, ἄλλος Παναγῆς Δασκαλάκης, μὰ τὴν ἀλήθεια. Ἔπρεπε νὰ περιμεῖνῃ τὸν Σπῦρο. Ἄργησε αὐτός. Ὁ Π. Δ. ἀνησύχησε... τὸν ἤϊρε. Ὁ Σπῦρος, ξαπλωμένος στὸ ντιβάνι τοῦ καπνιστηρίου μὲ τὰ μαλλιά στὸν ἀέρα, ἔμοιαζε σὰν πιδὸς μεγάλος κατὰ τὰ χρόνια καὶ ἔτρεμε λιγάκι. Συμπλήρωσε τὴν τουαλέττα του, καὶ ἐξῆλθαν. Ἀπὸ τὰ παράθυρα τοῦ σαλονιοῦ, κάτω στὸ δρόμο, φαινότανε τὸ αὐτοκίνητό τους, ποὺ ἀνάμενε ἀδιάφορο, στὶς ὥρες τὶς τραγουδημένες, στὸ παλῆ ρολόγι τοῦ σπιτιοῦ.

Πέρασαν, ἐπιστρέφοντας, ἀπὸ κάποιον φίλον τους γιαντρός, ἀγνωστο γιὰ ποιὸν λόγο, ὁ Σπῦρος. Ὁ Π. Δ. ἔτρεξε σ' ἓνα φαρμακεῖο. Γύρισε ἀνήσυχος, χωρὶς τὸ ζητηθὲν εὐρωπαϊκὸ φάρμακο. Ἀναβήκανε πάλιν στὸ αὐτοκίνητό τους, καὶ ἔφτασαν στὴν Κηφισιά. Εἰσῆλθαν στὸ χῶλλ τοῦ ξενοδοχείου τους, βαρεῖς, καλοντυμένοι, μὲ τὴν ἴδια στυλιζὲ σοβαρότητα κι' οἱ δύο τους.

Τὴν ἐπομένῃ τὸ πρωτὶ, στὸ ἀρωματισμένο ἀπὸ βαρεῖα φάρμακα καταπραῦντικά τῶν νεύρων, δωμάτιο τοῦ Σπύρου, ἀνάμεσα σὲ διάφορα, παλιῶν του ἐρώτων πορτραῖτα, ὡραίων ξένων γυναικῶν, ὁ Σπῦρος ἔκανε τὸ μαζάκι του. Ὁ Π. Δ. ἔβγαινε ἀπὸ τὸ ντοῦς του. «Ἄσχημη νύχτα πέρασα ἀπόψε ἀγαπητέ, μ' ἔκοψε ὁ περίπατος!»

Καὶ τὸ χέρι του ἔτρεμε σὰν λίγο περισσότερο ἀπὸ ἄλλοτε. Συμπαθητικά, εὐγενικά, στὸν ἐξώστη τοῦ ξενοδοχείου, στὸ ἀριστοκρατικὸ Κεφαλάρι, τὰ παιδάκια ἔπαιζαν κοντὰ στοὺς γέροντας παπποῦδες τους, στὸν ἥλιο.

Ν. Ι. ΧΟΤΖΗΣ